

Szerkesztői és kiadó iroda:

NYIREGYHÁZÁN,

Széna-tér 121. sz. alatti
házban.

Bérmertelen levelek el nem fogadtatnak.

NYIR.

Előfizetési díj:

A kiadó-hivatalban egész évre . . . 5 fr. 50 kr.
Házhoz hordva vagy postán küldve . . . 6 „
Félévre . . . 3 „
Évnyelvre . . . 1 „ 50 kr.
Hirdetések díja: minden öthasábos petit-sor
egyszeri ígatásánál 5 kr., többszörinél 4 kr.
Bélyegdíj 30 kr.

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelenik minden szombaton.

Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad: Haasenstein és Vogler Bécsben, Hamburgban, Berlinben, M.-Frankfurtban, Baselben és Lipsében.

A vasúthálózati terv Szabolcsmegye érdekéből.

Ide is megérkezett Magyar- és Erdélyország vasúthálózati terve, mely átlagosan tekintve, igen üdvös és czélszerű ugyan, de azért legyen szabad némely észrevételt tenni, kivált Szabolcsmegye érdekéből.

Kezdjük meg Erdélyen, és látni fogjuk, hogy daczára azon sok hegynek, melylyel bővelkedik, uri módon van ellátva tervezett vasutakkal, — a mi dicséretére válik az erdélyi születésű miniszternek, hogy kellőleg gondoskodott róla.

Menjünk át innét az észak-nyugoti szomszédságba a Marmaros-Debreczeni és Marmaros-Szerencsi vonalakra, s itt látjuk, hogy N.-Szöllöstől az egyik vonal jobbra s a másik balra kanyarodik, épen oly irányba, mint ha valami nagy hegyeket, vagy veszélyes helyeket akarna kikerülni, — pedig dehogyan hegyeket, dehogyan veszélyeket, mert ezek nem léteznek, csak azon egyenes és legrövidebb utat kerülgeti, mely N.-Szöllöstől Ugoosa, Beregh és Szabolcs termékeny vidékeim keresztül Nyiregyházára menne, mely már a valódi német világban tervezetett és kijelöltetett, és most szerencsésen ki is kerülgettetett s igen élcezen beillesztetett a miniszteriális magyarázat (V. A szathmári vonal) pontjában, hogy „részben Szabolcs gazdag vidékeit s igényeit mellőzni lehetetlen,“ miután azt jobbról-balról szép énekszóval kikerülték.

A Marmaros-Debreczeni vonal igen helyén van, mert termékeny vidékeken fut ke-

resztül, de ezt már a Marmaros-Szerencsi vonalról mondani nem lehet, bár három alkotmányos székhelyet köt össze 33 mérfölddel, — mindazáltal a közlekedést előmozdítási szempontból üdvös és kívánatos, hanem azért még sem kellett volna Szabolcsmegyét cserbe hagyni, mert midőn Szabolcsmegyének semmi útja nincsen, akkor a jó kőutakkal ellátott terméketlenebb vidéknél előbb érdemli meg a gondoskodást, mint termékenyebb utnélküli vidék.

Szabolcsmegye maga részéről megtette ugyan a szükséges lépést, még mielőtt ezen hálózati tervezet napvilágot látott volna, mert Bónis Sámuel bizottmányi tag indítványára felirt a miniszteriumhoz, hogy miután a Marmaros-Szathmári vonal el lön határozva, a N.-Károlyt Nyiregyházával összekötő mintegy nyolcz mérföldnyi kapcsolvonal vétesék föl a tervbe, de ezen föl szólalás a pusztában hangzott el, s a tervbe föl nem vétezt, holott ez, miután a világkereskedelem hazánkra is kiterjed, ezen vidéknek életkérésévé vált, mert:

- a) ezen vidéknek szüksége lévén sóra és épületi fára, azt Marmarosból rövid uton megkapná;
- b) ezen vidék a nyerstermelésben, u. m.: marha, rozs, buza, repeze, kender, dohány, burgonya s a t. gazdag levén, megérdemli, hogy a közforgalommal közvetlenül összeköttessék;
- c) ezen vidéknek számos szeszgyára s olajjító gépe van;

d) úgy tudjuk, hogy Bátorban a kormány dohányraktárt állított;

e) nyolcz mérföldnyi rövid vonallal négy termelő várost, N.-Károlyt, Nyir-Bátort, N.-Kállót, Nyiregyházát, s ezek között két székvárost és két városnak is beillő népes helységet, Csanalost és Vállallját lehetne összekötni, nem számítva a többi számos helységet; — pedig e széles honban nincsen példa reá, hogy ily rövid vonallal annyi termelő város érintetnék, — a miniszteriális indokok IV. pontja szerint 33 mérföld köt össze három székvárost, — itt csak nyolcz mérföldre esik két székváros;

f) nem csak Szabolcs-, de még talán Szathmármegyét inkább érdekli ezen vonal, mert csak M.-Szalka környékét és a Szamosközt említve, melynek rakodó helye Nyir-Bátor városa lenne, ezen kívül egész Szathmármegye N.-Károlytól Nyiregyháza felé egész Hatvanig és Oderbergig terjedő felső vidékkel, Németországgal és Galiciával rövidebb uton közlekednék, mint Debreczennek vagy Pestnek kerülve, mert N.-Károlytól Debreczennek menve Nyiregyháza 15, Nyir-Bátornak, N.-Kállónak pedig csak 8 mérföld, tehát majd fele ut kerülés.

g) Nyiregyházától N.-Károlyig igen rozst utunk van, vagyis jobban mondva, nincsen utunk, hogy pedig mikor lehet reményünk Nyiregyházától N.-Károlyig a kőúthoz, az kiviláglik a következőkből:

A német rendszer alatt megrendeltetett Tokajtól Nyiregyházán, N.-Kállón, Nyir-

T Á R C Z A.

A varsói menekültek.

Történeti beszély
Gyöngyösy Sámuel-től.
(Folytatás.)
II.

Varsó főutcáinak egyikén emelkedik a gróf Pothorodeczki Adám palotája, a középkori építészeti egy remek darabja, de melynek falain a felette elvonult századok mély nyomokat hagynak; s úgy néz ki, mint egy a világtól elvonult agg remete, idorongált viseltes öltözetében, arcán az idő barázdáival, de a kinek látása romjaiban is tisztelget parancsol s egy boldogabb kor szebb napjaira emlékezteti a szemlélőt: így e palota, ha csak az utcáról vetünk is futólagos tekintetet reá, azon gondolatot költi fel keblünkben, hogy ez avult falaknak szebb napjai is voltak valaha! Az erkély felett diszlegő családi czimert már felismerhetlenné festette az idő, mely minden évben a mulandóság egy-egy vékony fátolyát takarja reá, migem a vékony fátolyok az évek sorain annyira sűrűnek, hogy az általok eltakart alakot fölismerni nem lehet. A barna falak búszinbe öltöztek, az erkélyre nyíló szobák ajtajai berozsdásodtak, nem igen nyitogattja zajos vidám társaság, hogy az erkélyről széthordozván tekinteteiket a természet szépségein, a felkelő vagy lenyugvó napon, itt társalogjanak.

Az utcáról a palotába vezető főbejárat rozsdás vasajtóin belépve, az enyészetnek még szembetűnőbb jeleivel találkozunk. Az izezett folyosókon a lehullott vakolat nyomain — mint szegény ember elrongyolított öltönyéből testének egyes részei. — úgy veresnek ki a téglák porladozó darabjai, melyek sokszor minden illetés nélkül kiszabadítják magokat a társasélet százados lánczaiból, s alázuhanya mállanak szét a megrongált, a kivolygult márvány-kövezeten. Az emeletekre vezető márványlépcsőzet mindenik darabja elkívánkozik hagyni rendeltetése helyét, s kivált ismeretlen emberre nézve kétséges, ha vajon nem bátorságosabb lenne-e alant maradni, mint a könnyen történhető szerencsétlenségnek tenni ki magát; a kik azonban rajta szoktak a külvilággal közlekedni, ezt a legnagyobb bátorsággal Szerk. pl. bm. h.

teszik, teljesen meglévén nyugtatva minden történhető veszedelem ellenében.

Belől végig haladva a termek sorain, a falakon mindenütt bizonytalan színű elavult szőnyegek, a nemzet szebb multjában élt hősiesség tekintetű családi arcképek hosszú sorú tűnek szemünk elé; a bútorok mindannyian a megoszlatatás óráját várni láttatnak csupán, a midőn a könyörülő háziúr számalomból a tűzre vetteti őket s véget vet a hosszú haldoklásnak: csak itt-ott lehet látni egy-két a többiek közül kiváló újabb darabot, melyek a legnékülözhetetlenebb, s már végkép szétmállottakat pótolják.

Az ódonágok között azonban mindenütt a legfőbb rend, csín és tisztaság uralkodik; mintha a morgó és elhagyatottnak látszó falak között, hol minden élet kihálva látszik, láthatatlan szellem-kezek teljesítene a rendezést és csinosgatást, s körültekintve öntudatlanul is szinte nyugtalanul várjuk a szárnyas ajtó megnyílását, besuhanni látandók rajta azon alakokat, a melyek életet lehelnek e holt darabokba; általában úgy érezzük magunkat, mint egy ódon templomban, melyben minden tárgy a régiség bélyegét hordja magán, de az örök evangélium, a hit lelkesítő szavai mindig ugyanazok, el nem évülnek, el nem halványodnak a századok viharai között, s az oltár felett a madonnakép most is oly ifju mint századokkal előbb, midőn az ihletett művész vásznára lehelte volt.

De hogy ne tartsuk még sokáig felvónva olvasóink figyelmét, lépünk a társalgási terebe, s ismerkedjünk meg ez ódon palota lakóival.

A meglepetés hangos kiáltását nagy erőnkbe kerül elfojtani a mint a terebe léptünk; nem a csillogó fény, nem a terem gazdag berendezése miatt, a mi különben a többiekétől nagy mértékben különböző: hanem azon két szöke angyalio miatt, a melyek a himzöasztal felett csókolózódó galambok gyánant egymáshoz hajolva suttognak egymás között egyes titkokat. Egy büszke, egy lelkesült amazon-fő az egyik a parancsoló s hódoltató női szépség minden fegyvereivel; egy madonna-kép a másik, a minőt Raphael legihletettebb perzei lelkesültségében valaha csak vászonra tehetett. Az ábrándok országában teremtett eszményi szépségek öltének ragyogó testet e két nőben. Ez arczok egyes vonásai csak olyanok, mint bármily más a költők által megénekelte szépségeké: de az öszhangzat, az egésznek kinyomata valami elragadó, valami tündéri!

A férfiasan parancsoló amazoni alak, lelkesült vonásaival az idősebb grófhölgy Hedvig; ragyogó szemének mindenik villama egy-egy lelkesítő szónoklat, a melyek által lebüvölve oly hideg megvetésével a halálnak szokott síkra szállani a harczok hős fia, s hogy hősse legyen elég azon édes remény, hogy ez angyalkezek fognak sirjára koszorút tűzni.

A másik, ama szende szellem-arcz, ifjabb nővére Hedvignek, Adél. Ez átszellemült alak mintha nem is a földről való volna, s ki körében van, remegve fél, hogy egyszer csak eltűnik előle mint egy álomlátásbeli káprázolat; vállaira onló szöke furtjei az alkonyat lángsugarai által megvilágítva tündöklő gloriával körítik a madonnakép körvonalait.

Hedvig mintegy 22 éves lehet, három év óta neje Umínszki Wladiszlávnak, ki az 1830-diki forradalomban nagy hirre jutott Umínszki fővezérnek közeli rokona, s a lengyel főnemesség egyik legtekintélyesebb családjának ivadéka; Adél még csak 17 éves, mindketten leányai az öreg Pothorodeczki Adámnak, ki maga is azon teremben, a melybe léptünk, komoly gondolatokba merülve, leányaitól kissé távol foglal helyet.

Az öreg gróf már 60 éves, arcán mély barázdákat szántott az idő, magas homlokán a honfűbánatot jelző fellegek között, szilárd elhatározottsággal esendes megnyugvas párosulva honol; ősz szakállá keblére hull s mint fehér zászló békét jelez az élet tusáival; de fel-felvillanó szeméből még ifju tűz sugározik, s az aggkor erejét hirdeti.

Ugy látszik, valami gondolattal van e pillanatban elfoglalva, most halk sóhajtás kél kebeléből; majd beszorított ujjait ökölbe fogva néz az ég felé, s mohó vágygyl nyul a hártap után, melyet egy szolgáló épen most hozott elő, melynek olvasásába elmerülve, semmi tudomást nem látszik venni mind azok felől, a melyek körülte történnek.

Gróf Pothorodeczki Adám egyike Lengyelhon legtekintélyesebb s leggazdagabb férfainak, egyike azon szerencséseknak, kik a forradalomban alsóbbrendű szerepet játszván — nem mintha lángoló hazafisága és képzettsége nem képesítették volna magasabb állásra is; de ő egyike volt azon keveseknek, kik fényleni nem vágyva, mint hű napszámok akartak inkább használni hazájoknak, mint a mindenkor nagy felelősséggel járó vezér-szerepet játszani; — s hogy önzetlenségében még a kitűntetéseket is elodázta magától, annak köszönhető,

Bátoron keresztül N.-Károlyig a kőútépítés, a terv elkészült, s az utépítés fogantatva vétetvén, Nyiregyházig el is készítettett, de a provisorium alatt, midőn a főispán volt a vármegye közönsége, titkos okoknál fogva, az ut folytatása N.-Károly felé félbe szakítottatott, s egy „balra fordulj“ vezényletre Ungvárnak irányult és most a miniszterium ezen vezényletet követi és követteti, — ezen fölül egy társaság alakult, mely ezen kőút legmegszélesbítendő kőút mellett lóvonatu vasutal fogja összekötni Nyiregyházát Ungvárral; — mikor fog tehát következni a sor a Nyiregyház N.-Károlyi kőútra, azt még ki nem számították.

Ezen és még más sok számtalan okoknál fogva van oly elkerülhetetlen szüksége Szabolcs- és Szatmármegyének a kívánt kapocsvonalra, mint egy harapás kenyérre, — azért ezen vidék kész is minden áldozatra ezen vonal kiépítésénél, s ha az előnyöket fölismeri a tiszai vasuti társaság, mindenesetre meg fogja ragadni az alkalmat mielőbbi kiépítésére, mert :

1) a talaj, melyen átvonul, majd csaknem vizirányos, minden nagyobb szerű dombok vagy lapályok nélkül;

2) kisebb átereszekon kívül semmi hidra ninesen szükség;

3) a megkívántató helyet majd mindenütt ingyen adják, s a kisajátítással kevés baj lesz;

4) Nyiregyházán és N.-Károlyban indóházakat nem kell építeni, csak a közbeneső helyeken néhány állomást; — tehát ezen pontok szerint a lehető legkisebb költséggel jár;

5) a forgalom tetemes lesz, kivált nyers terményekben; — tehát jövedelmes, s a t.

Mind ezeket egybevéve kitűnik, hogy ez lenne az országban a legelősebb és leghasznosabb vasutkapocs, mely Szatmármegyét Szabolcsal s így az egész világgal kötné össze, — s ezt elejteni halálos véték lenne; q. e. d.

A hálózaton tovább haladva, örül Szabolcs a Kassa Przemysl galicziai, és Kassa-Oderbergi németországi vonalaknak, és a Miskolcz-Hatvaninak.

A többi vonalakat is helyeselve, az Al-

föld-Fiumei irányban kell még két észrevételet tenni, Fiume és az Alföld érdekében. de országos kereskedelmi szempontból is Szi- szeket Károlyvárossal a Kulpa völgyén, és Debreczent Nagyvárral összekötni, — s így helyreütni azon szándékosan elkövetett hibát, mely szerint a már munkába vett Nádudvar-Debreczeni vonalat elhagyva, azt P.-Ladánynak vitték, — holott Debreczennek Nagyvárral összeköttetése elkerülhetetlen, mert Bihar megye szekvárosát Debreczenhez — hol még népessége s híres vásárai mellett kerületi tábla és váltótörvényszék is létezik — minél közelebb vinni nagyon méltányos, — s így köttetnek össze rövidebb uttal az Alföld legnagyobb városa az egyetlen egy Fiumével.

Az ily hasznos és szükséges kapocsoktól nem kell idegenkedni, mert többnyire nagy érdekeket rövid uton elégitünk ki vele, — tekintünk csak Oderberg felé és ott látni fogjuk a vasuti kapocs csomóját Krakko és Kosel között, melyek bizonyosan nem szélszélyből, hanem kellő indokoknál fogva építették.

„Nihil fit sine natione sufficiente.“

Hubaffy Sándor.

Egy komoly szó városunk képviselőjéhez.

(Folytatás.)

Városi viszonyainknak megfelelő leány-növelde legalább három osztályból kell állni. Mert miután elemi iskolánk vannak, méltán követelhetni, hogy a növeldebe felveendő leányok az elemiekben jártasak legyenek, s életkoruk legalább 11—12-ik évében álljanak. Így aztán a növeldeből 14—15 éves korukban kerülnek ki: tehát azon korban, melyben nálunk a leányok rendszeres neveltetését befejeztnek tekinthetjük.

Három rendes osztály vezetésére természetesen legalább három rendes tanerő szükségeltetik. Ezekon kívül leány-növeldeben legalább még egy tanítónőt kell alkalmazni, kinek feladata a társalgást vezetni, s a női munkák elkészítési módját tanítani.

E négy tanerő legfőbbikére, kire az intézet igazgatása lenne bízandó, legalább is 800 ftnyi, a más háromra egyenkint leg-

alább 500—500 ftnyi évi díjazás számítható, úgy hogy egyedül a tanerők egy évi fizetése legalább 2300 frtra rugna. Az iskolai épület karban-tartására, szolgaszemélyzet fizetésére, fűtésre s egyéb költségekre évenként szintén legalább 500 ftot kell számítanunk: úgy hogy egy három osztályu rendszeres leány-növelde évi budgetje a legmértelkebb számítás mellett is legalább 2800—3000 frtra teendő. — Ehhez első évben, természetesen még egy egy megfelelő intézeti helyiség felállítási s egyéb felszerelési költségek is járulnának.

Az évi kiadások egy részét a város maga az intézet által fedeztethetné ugyan, ha a növendékektől tandíjt szedtetne: azonban el nem hallgatható, hogy ezáltal az intézet legfőbb céljának, a női műveltség minél könnyebb és általánosabb elterjedésének, ellene dolgoznék. Kívánatos tehát, hogy legalább a város leányai díjtalanul részesüljenek a növelde jótéteményében.

Sokkal kevesebb költséggel ér a város célja, ha a helyett, hogy maga állítana növelde, a meglevő magánintézetek legmegfelelőbbjét képesíti arra, hogy tágabb körben működhessek. Erre mit kellene a városnak teljesítenie? Lássuk részletesen.

Mindenek előtt alkalmas növeldei helyiségről kell gondoskodnia. — Nem szándékozom itt a tanodai helyiség kérdését a legmagasabb szempontból fejtegetni, azon szempontból, hogy azon épületek, melyben a növendékek naphosszat tartózkodnak, nem csak az egészségi szabályoknak, hanem a jó ízlés-, a szépség követelményeinek is megfelelőnek kell lenni. Pedig ez az egyetlen helyes nézpont, kivált midőn városi leány-növelde forog fenn. A nő legbensőbb hivatásához tartozik az életet jó ízlés, rend- és tisztaság szeretete által szépíteni, vonzóvá tenni: s kérdelem, hogy sajátítsa el a nő ezen kedves erényeket, ha azon hely, hol szelleme kiképzése végett gyermek-kora legfontosabb szakát tölti, mind azon szép női tulajdonokat inkább megölni, mintsem ébreszteni és fejleszteni alkalmas? — Mind ezeket, mondom, most mellőzöm: mert tudom, mikor kezdeményezésről van szó, nem

hogy vagyonának birtokában megmaradt, jölehet családi minden kincseit fölemészte a forradalom s csak is fekvő birtokainak jövedelmére volt szorítva, melyből fényesen élhetett ugyan: de azoknak nagy részét is bazaar célokra áldozá, s e miatt rangjához képest csak nagyon egyszerű háztartást vihett. Hazájának romlása után, szeretett nejét is elvesztvén, elborult kedélyét csak leányai villanyozták fel, azokra tekintve öröm-könyvek ragyogtak szemében, s egyedül csak érettek szerette még az életet: figyerméke nem leven, leánya férjét Ümínszki Wladiszlávot valódi atyai szeretettel árasztotta el.

Míg a gróf hirlapjába elmerülve olvasott, az alatt már a téli nap sötét-szürke fellegek között leáldozott a láthatárról s erős északi szél kezdé rázni az ódon épületet, mely hirtelen növekedő erővel járta rémséges örült tánczát, nagyokat ordítva rugdosta meg az ajtókat s ablakokat, haragos üvöltéssel rohant végig a folyosókon, segítve a fűdából kiszabadulni vágyó téglákat, melyek felhasználva az alkalmat, tempa zuhanással hullottak a burkolat márványára.

Adél nyugtalan remegéssel ugrik fel több izben a himzösszal mellől, kitekintgetve a sötét viharzó messzeségbe, elszorult kebelrel néz, jölehet a szomszéd épületeket sem lehet már látni; keble viharzó tengerként hullámszik, s valami ismeretlen fájdalomtól megkapatva foglalja el ismét előbbeni helyét.

Most utolag ordítva zúg a fergeg, a nagy palota minden ajtaja ablaka csattog, csörömpöl, mintha gonosz szellemek ráznák vad kacaj gúnyos zenéje mellett, a terem ablakán veszt jósló hangon zúg be, meg-rázva az üvegeket, melyeknek néhány darabja csörögve hull ki s a remegő Adél ismét ijedten rohan az ablakhoz, míg Hedvig nyugodtan ül himzése mellett és semmi tudomást nem láttatik venni mindazokról, a melyek oda künn történnek.

„Ah! Hedvig miként maradhat ily nyugodt — szállalnak meg a legszebb ajkak, miniket valaha ember megnyitni láthatott — mily irtóztató vihar zúg és férd Wladiszláv még mindig távol van, feledted, hogy ő már ilyenkor mindig hóm szokott lenni? Oh én nagyon nyugtalan vagyok!“

„Kedves testvér — válaszola Hedvig fejét felemelve — ne légy oly gyermek, férfiak mint férjem nem szokták rettegni a természet viharait, s légy meggyőződve, hogy midőn a házért kell tenni valamit, a vihar nem hűti a kebel lángjait! És te férjemet félted?“

Valóban féltékeny kezdenék lenni, ha nem tudnám, hogy férjemmel más valaki is van szabad ég alatt a rossz időben, kire az én szép hógom első sorban szokott gondolni mint sógorára! Ne félj ök mindjárt meg-jönek!“

„De Hedvig kérlek én nyugtalan, nagyon nyugtalan vagyok, valami kimagyarázhatatlan fájdalom szorítja össze szívemet, minőt még nem éreztem soha: mintha éhes keselyűk marczangolnának, én nagyon félek, hogy nem minden ok nélkül maradtak ök el!... Istenem! ha valami veszély érte volna öket?“ — E közben a vihar ismét keményen megrázta az ablakokat, s Adél remegve huzódott Hedvig közelébe!

„Mendörgős ördögök! no épen csak ez volt hujja még! — kiált fel indulatos hangon e közben a gróf s a kezében tartott hirlapot a padozatra sújtva, lázas ingerültséggel kezdte fel s alá rohanni a teremben — no ez, épen csak ez volt hujja még!“

„Kedves jó Atyánk! — szólának hozzá sietve leányai — kedves jó Atyánk, mi ingerelt fel annyira?“

„Hagyjatok el gyermekeim, örült fordulatot vitt a világ! Ezen utolsó napjai felé siető 1848-dik év, mennyi reményt, mennyi szép kilátást nyújtott a zsarnokok igájában nyögő népeknek, mintha valami villanyos gyújtó folyam olvadt volna fel a levegőben s a szabadság utáni vágy küzdelemre hívó lelkesültségét belőle szivtuk volna, olyan volt minden; a szabadulás édes vágya töltötte el kebleinket, a februári francia forradalom által ledöntött trónon ugy véltük, hogy a népek szabadságának hallelujája fog zengeni; a mi elhervadt reményeink is újra kezdetek sarjadzni, honi bánatunk sötét éjjelében a feltámadás reményességének fénylő csillagát láttuk tündökölni Páris torlaszain, melyeknek érzés-fálan megtört a zsarnokság fegyvere, és ah! agg csontjaimat is szent lelkesedés ifjította meg!“

Mind hasztalan! Minden csak egy óriási csalódás! Egységeért hasztalan küzd az olasz, Gaetába üzött pápája ismét visszatér, Róma Olaszország nem leend; Magyarország hiába ontja vért diadóságes harcztérekben, mindennek vége lesz! Ama császári sasiu Bonaparte Lajos a december 20-án kihirdetett szavazás szerint öt millió és 534.520 szavazattal köztársasági elnökké választott és e választással Franciaország a népek szabadsága és a köztársaság ellen hangosan nyilatkozott!“

A valódi köztársasági érzelmű Cavaignac csak más-

fél millió szavazatot kap, míg a császárság unoka-öcsese hatodfél milliót! . . .

„Vége mindennek! . . . Vége mindennek! . . .“
„De édes jó atyánk! talán csalatkozol, — szölt Hedvig atyját vigasztalni akarván — hiszen Bonaparte Lajos a népszabadság harczoza volt, s Olaszországban a köztársaságot ontotta vért, hidd el, ő nagybátyja szellemét s terveit örökölve bár, Lengyelországot segítni fogja küzdelemében és . . .“

„Hagyjatok békét, — válaszol kissé szokatlan ingerültséggel a gróf — nincs itt semmi és, ti nem tudtok ahhoz, e kengyelfutó császári örökös meg fogja bukztatni mindenütt a forradalmakat, jól ismerem, emlékeztetek szavamra, ha én nem leszek is! Jó éjszák!“ — s szavai után eltávozott.

„Szegény atyánk! — mond Hedvig atya eltávozta után — mily bizalmatlan az emberekhez, mily fekete színben lát mindent! Istenem! hiszen előre tudható volt a Bonaparte elválasztása. A francia népet egy nagy kornak diadósága köti e névhez, s a februári forradalom által ledöntött trón után, nincs ember a ki e megtiszteltetésre oly jogos igényt tarthatna. És én atyámmal ellenkezőleg azt hiszem, hogy a nagybátyát észak fagyos bércei között megsemmisítő colosznak az unoka-öcs természetes ellensége leend, s Európa térképén, ha változtatást teend, Lengyelhon bizonyára nem az utolsó helyet foglalandja el.“

De ha mind ez nem történnék is meg, nem állnak még oly rosszul dolgaink, a magyar seregek hős vezérei, Bem és Dembinszky honfirtásaink nem rég tudósítottak bennünket, hogy tekintélyes haderő fog Lengyelhonba vezetetni, itt forradalmat szervezendő, mi ha megtörténik, azt hiszem, hogy a hős magyarokkal egyesülve, dacolni foghatunk a szoldos seregek százezreivel!“

Alig végező Hedvig e szavakat, himzö-asztalkája mellett akarván helyet foglalni, mely szándékban Adél már öt megelőzte: midőn az előterembe vezető folyosón hangos léptek zaja közeledett s a két grófnő örömragyogó arczeal tekintett egymásra, a várt férfiakat reménylőn megerkezni.

A szárnyajtók szétáruáltak, s a grófnők nagy meglepetésére, a szolga lépett be, Gyurovics Antal századost jelentve be.

(Folytatása következik.)

lehet mindjárt a legfőbbet, legtökéletesebbet követelni.

Hisz anélkül is van elég tekintet, mely szükségké teszi, hogy maga a város gondoskodjék intézeti helyiségről: mindenek előtt magánház nem felelhet meg soha iskolai épület céljának, még a legkülsőbb czélszerűség oldaláról sem. Hát még midőn több, remélhetni népes, osztályokról van szó! Növelnének a város középpontjához kell közel feküdni, hogy az időjárás ne gátolja a leánykakat a növelde látogatásában; a leány-növelde mellett tágas udvarnak vagy kertnek kell lenni, hogy a leányok a szabad levegőben mozoghassanak s alkalmas testgyakorlatokat tehessenek: szóval leányintézeti helyiségnek oly épületnek kell lenni, minőt csak a város szolgáltathat e szent célra.

A második az, hogy a város a magánvállalkozónak lehetségessé tegye minél kisebb tandíj mellett növendékeket befogadhatni. E követelésnek az illető természetesen csak akkor felelhet meg, ha a város pénzbeli segélyben részesíti s ezáltal neki munkáját és a csekély tandíjt kárpótolja. Minél nagyobb azon segély, természetesen annál nagyobb követelésekkel s a közművelődésre nézve annál kedvezőbb feltételekkel léphet fel a város a vállalkozó irányában, valamint ennek lehetségessé teszi annál megfelelőbb tantereket alkalmazhatni. Nem kétkeltem, hogy 500—600 fit évenkénti segély mellett így is czélt ér a város.

Melyik uton induljon már most a képviselő? Ez az előbbiek után mellékes kérdés: fődolog az, hogy induljon, hogy tegyen! még pedig tegyen mielőbb, mert egy százéves mulasztás jóvá teendő! (Folytatjuk.)

X. Y. Z.

A városi képviselői gyűlésteremből.

II.

(M.) A december 17-én tartott városi képviselői gyűlés tanácskozási tárgyai felett e hang vonult keresztül: „itt az újév.” A közbiztonsági közegek, s a városi cselekedés fizetése állapított meg, s ezzel kapcsolatban a cselekedésgazdálkodó bizottság is megválasztott. A cselekedés bérében eddig helyt foglalt terményemlékek, ez alkalommal beszűntettek s határozatotott, hogy fizetők ezentúl, az illető egyenruházatokon kívül, pénzzé átalakítva járjon ki.

Mind a közbiztonsági közegek, mind a városi cselekedés fizetése igen méltányosan van kiszabva, sőt nem habozok kimondani, hogy egyesek a városi tisztikar fizetését aránylagosan felülmúlja. Ha azt mondom, hogy egy hajdu-káplár fizetése 168 fit, és minden évre egy teljes ruházat; hogy a városi belső kocsis évi fizetése 144 fit, teljes ruházat és lakás a majorban: ugy hiszem, több adattal nem kell illusztrálnom fennebbi állításomat. A polgármester, főbíró s főjegyző 800 forintja, meg a többi 300—600 forint elszégyelheti magát! Jó volna e felől is gondolkozni!

Az utcai lámpák száma tizzel szaporított, s ki lett mondva, hogy november—február hónapokban az utcák, tekintet nélkül a holdvilágra, kivilágítottassanak. De ugy látszik, hogy igazán van azoknak, a kik azt mondják, hogy az új bérlo, — ezen határozatot csak elvben fogadta el, mert mióta Luna kaczerkodik onnan felülről, már több este megtörtént, hogy utcáinkon nem földi petroleum osztatja az „éji homályt”.

A Petőfi-szoborra történt ajánlatról már multkor emlékeztem.

Az újévi első gyűlés (január 7-én) több rendbeli fontos ügy tárgyalásával kezdődött.

Városi főjegyző jelenté, miszerint a néhai Horváth Mária tőmegéből 14,400 forintot megvásárolt Bezce nevű erdő vételárából még fizetetlen 13,400 fit, a tulajdonos sárospataki főiskola által kölcsönül meghagyott a városnál.

A magyar vasuti kölcsönre 40 részvényt írt alá a város. Voltak többek, kik ily jelentékeny részvételt el- lennének, s a képviselői gyűlés figyelmét inkább a város és vidékének érdekeit közelebbről érdeklő ungvári lóvonatu vasutra igyekevének fordítani, — melyre különben a város részéről, ugyanezen gyűlésben 60 részvény jegyeztetett elő — de utóvégre is győzött azok nézete, kik Magyarország első önálló hitelműveletének támogatását, nemcsak pénzügyi, de moral-politikai tekintetből is kiemelik, s a hazai tőkének netalán visszavonulásában nem pusztán egy közönséges pénzügyi művellet iránti részvétlenséget, de a magyar állam- miság iránti bizalmatlansági szavazatot hisznek nyilvánulni.

A Bezce nevű erdő fának próbabecslését átvizsgálta küldöttség, a felvett fabecsléseket egy negyedrészel lejjebb szállítani javasolta, mely a közgyűlés által elfogadttatván elrendeltetett, miszerint az idei téli faosztás nem a város itteni érdekében, hanem a vásárolt új erdőben fog megtörténni szokásos módon, házsámok szerint.

A gyűlés további folyamában az „utalványkönyv- vizsgáló bizottság” referált; a házi pénztárnok részére „kötelességen felül teljesített tisztí fíradalmainak rend- kívül jutalmazása fejében 100 fit utalványoztatott; budget készítő bizottság lett választva; s a magas pénzügyminiszteriumnak abbéli rendelvénye, mely szerint a város által 1861. évben 3002 fit erejéig lefizetett házi- adó e város és az illetők rendes adójába betudandó lé- szen, „örvendetes tudomásul” vétetett.

A január 8-án tartott közgyűlés alkalmával Dom- ján Sámuel indítványára határozatotott, miszerint:

a) a városi képviselői gyűlés mindenik tagja fel van jogosítva az iránt, hogy a városi közpénztárak meg- vizsgálását bármely gyűlésben indítványozhassa; s ha vizsgáló bizottság küldetik ki, ez az eredményt, még a gyűlés folyama alatt legyen köteles betérjeszteni.

b) városi levéltárnoknak szigorú utasításul adatott ki, hogy a levéltárból sem tisztviselőnek, sem másnak, elintéztett ügydarabot külön térítvény nélkül ki ne adjon.

c) a városi vasládában őrzött irományok irassanak össze s forma szerint resignáltassanak.

d) a városi számadással köteles tisztviselőknél kötelességükbe tétel, miszerint évi számadásaikat aként zárják le, hogy ez, legkésőbb január 31-ig a kép- viselői gyűlés elé legyen terjesztve, mely e czélből fel- lülvizsgáló bizottságot jelölend ki, s ez jelentését leg- később február 15-ig köteles leend a képviselői gyűlés elé terjeszteni.

e) a scontrora nézve határozatotott, hogy az min- den három hóban bemutatassék.

A hivatalos órák meg nem tartása miatt hosszas vita támadt, mely hatás nélküli volt. Ily általá- nosságban tartva az illetőkre nézve nem bir eredménnyel és — hatással, a kötelességeiket pontosan teljesítőkét pedig elkedvetleníti. „Extra muros” egy kaptára szoktak ütni mindenkit. Tehát ne kövessen el indiscretiót, különösen oly hivatalnok, kinek még „für- dői saison”-ja is van, vagy ellenkező esetben legyen elég bátorsága a nyulat „kiugrasztani a bokorból”!

Kovács Sándor indítványa folytán, mely különösen Kovács Gergely és nagytiszt, Bartholomaeides János, Domján Sámuel, Blahunka József, Jármay Menyhért és Riszdorfer János urak által pártoltatott, a már királyi szentesítést nyert egyenjogúsítási törvény szellemének megfelelőleg, helybeli érdemes izraelita polgártársaink közül tiszt, Friedmann Károly, Szamuel Baruch, Schack Mór, Flegmann Miksa, Stern Emánuel, Glück Dávid, Hoffmann Adolf és Kornstein Ignác volt honvédek, s Baruch Mór urak e városi képviselőtársak tiszteleti tag- jaiul megválasztottak. Az indítvány ellen egy pár „mu- zeumi hang” is felszóltat ugyan, de elhangzott — Ugcosa nagy bosszúságára!

Végül Meskó Sámuel polgármester indítványa kö- vetkeztében házsabályok szerkesztése határozatotott el. Bár melőbb életbe léptetettének; tanácskozásaink csak így állapíthatjuk meg a rendet, s csak így vethet- tünk határt, némely képviselői tag tulságos buzgal- mának.

Az esküdtszék Magyarországon.

A nép számára írta: Resó Ensel József.

Ma már kétségbe nem vonhatni, hogy jog és igaz- ságszolgáltatási institúciók nélkül a közsabadság meg- valósítása és megőrzése el nem érhető, bár mily fontos- sak is legyenek azon biztosítékok, melyeket nemzetek a törvé vhozó, végrehajtó és igazgatási hatalomágakban magoknak megszerezni, vagy kivívni tudtak. Azon alkotmányos nagy elv, hogy a főhatalom egyes részeiben kormány és nép együtt működjenek, vagyis hogy az államfenséget képező jogok tekintetében a megosztási elv uralkodjék: a bíraskodási hatalomban esküdtszéki intézmény által — realis valósulást nyer. Ezen intéz- mény azonban nem csupán jogi és törvénykezési, hanem alkotmánytani tekintetben is nagyfontosságú, s a legna- gyobb államférnak s jogtudósok közül egy: Hume, Burke, Blakszone, R. Peel, Brougham, Montesquieu, Kant, Lieber, Stuart Mill, Welcker, Deak, Szalay szerint ezen intézmény egyik legerősb támasza a polikáki és polgári szabadságnak, s egyik leghathatósb biztosítéka az alkotmányának.

Az esküdtszék régi germán intézmény s eredetét a Thingben, vagyis a germán szabadok gyülekezetében kereshetjük. A tudományosan mivel római justiniansi jog a „barbarorum legis” felett szokásjogi úton diadalt nyervén — a jogélet teréről kiküszöbölte ezen jogin- tézményt is. Ezen győzelmet teljessé azonban csak az inquisitio által behozott inquisitorius eljárás tette. De ez, mint minden átkos, s az emberiséget végzéljai el- érésében gátló intézmény, magában hordá az enyészést csiráját. A „bizonyítás hiánya” miatti felmentések mind- dig gyakoribbak lettek, vele együtt a legnegyözöttébb bünökös büntelen maradás. Az igazság eszméjén ütött ezen csorbát tehát a törvényhozás és törvényeszéki szokás igyekezett kiegyenlíteni a „jelenségek általi bizonyítás” által. Nehéz azonban meghatározni — mondja egy jeles jogtudósunk — vajjon ezen újítást a büntető eljárás javításának, vagy rosszabbá tételének mondhat- juk-e. Az igazságszolgáltatás terén ennek folytán tá- madt bizonytalanságon és ingatagságon csak az esküdtszéki intézmény élelbeléltetése segíthetett, melyben t. i. a jogélet és büntető-törvénykezési gyakorlat szabá- lyai által nem kötött polgárok józan érdekeik, és gyakorlati tapasztalásaik szűlte erkölcsi meggyőződése mondja ki a „bűnöst” vagy „nem bűnöst”.

Házánkban az 1840 : 5. t. cz. által a büntető törvénykönyvvel válthatatlan kapcsolatban levő büntető s javító rendszer behozása iránt, kimerítő véleményadás végett egy országos választmány lett megbizva. Ezen választmány kisebbségének az esküdtszék életbe- léptetését ajánló külön véleményét az 1843-4. ország- gyűlés rendi táblája magáévé tette, s Szemere Bertalan a törvényjavaslat kidolgozásával bízott meg: mikor közebejtettek a 48-iki események. Az igazságszolgálat- miniszteriumot a sajtóvétségekre vonatkozó esküdtszéki eljá- rás tárgyzó utasítás csak pár esetben alkalmaztathat- tott. Alkotmányunk ronjai e győnge virágot is eltemették.

Parlamenti felelős kormányunk elfoglalván alkot- mányos hatáskörét, első kötelességei közé számította, az 1848 : 18-ik t. czikket, mely a sajtószabadságot ki- hirdette, s az előző vizsgálatot eltörölte, de egyszer- mind a sajtóvétségek büntetéséről is intézkedett, újra életbe léptetni. Mult évi márczius 17-én kelt rendeleté- vel, a sajtóviszonyokra vonatkozólag az előbbi kormány- rendszer alatt kibocsátott kivételes rendszabályokat hatá- lyon kívül helyezte, s két hónapra reá kiadta a sajtó- vétségek felett itélendő esküdtszék felállítására iránti rendeletét.

Szükségesnek tartottam ezt előrebocsátani, mielőtt azon kis munkáról szólanék, melyet Resó Ensel József pesti esküdtszéki tag, a fennebb említett czim alatt ki- adott. 36 lapon van együtt mind az, a mi nagyfontos- ságu esküdtszéki intézményünkre vonatkozik; s mely szabályelveket és intézkedéseket tudniok kell azoknak, kik érdemeseknek tartják magukat az esküdtszégre.

„Most, midőn úton útfélen, csaknem minden ember szájából halljuk e két szót: „esküdtszék” és „es- küdtek” emlegetni — szólnak a bevezető sorok — igen szükségesnek tartom, hogy azokról magának minden ember némi fogalmat szerezzon, és pedig annál inkább, mert az esküdtszéknek a haza minden polgára tagjává lehet, sőt azzá kell lennie, mihelyest azon kellekkel bir, melyek az esküdti képességre nézve a törvény ál- tal megkívántatnak. Így levén a dolog, nagy szégyen érne, és pedig méltán azon polgárt, a ki ott ülven az esküdtszékben, nem tudná miért foglalta el székét, miért érte őt a különös megtiszteltetés, hogy polgártársára élete és vagyona felett bíraskodhatik, szóval, a ki ezen szent intézménynek még csak alapvonalaait sem ismerné!”

Rövid történeti bevezetés után, melyben találon jegyzi meg, miszerint az esküdtszék csak oly földön ho- nosulhat meg, s tenyészhet gyümölcsöző haszonnal, hol egyenlőségi béke és szabadság uralkodik — egyes ké- réssel czimzett cikkekcskékre osztja tárgyát, s —

mit értünk esküdtszék, és mit esküdtek alatt? Hányféle lehet az esküdtszék, s micsoda hasznai és előnyei vannak az esküdtszéknek?

Mit értünk ősi és mit szolgálati névsor alatt? czimű fejezetekben felel a kitűzött kérdésekre; s cz- után, különálló szakaszként, az esküdtszék szervezetét, az alkotó tényezők jogait és kötelességeit, s az eljárás szabályait alapvonásában, gondos különválasztással, világos, könnyen érthető nyelven tárgyalja.

Hiszszük, hogy e kis munka, mely ezenkívül még az e tárgyú források szorgalmatos tanulmányozásáról is tanuskodik, mind elősorolt előnyei, mind olcsósága miatt (ára 12 kr.) széles körökben fog elterjedést nyerni.

Mindamellett kívánnunk kell, hogy második ki- adása javított legyen. Nevezetesen:

Szerző figyelmen kívül hagyja a bel- és igazság- ügyminiszteriumok 1867. márczius 17-én kelt rendeletét a sajtó viszonyok tárgyában, mely pedig két tekintet- ben bir fontossággal, mert a sajtó viszonyokra vonat- kozólag az előbbi kormányrendszer alatt kibocsátott ki- vételes rendszabályok ezen rendelet által helyezetttek hatályon kívül; és a sajtóvétségek feletti idegenes ol- járást, ezen rendelet foglalja magában. A történeti hű- ség a források legszigorubb méltatását kívánja meg.

Az esküdtszék fajainak elősorolásánál szerzőnek azon állítása, hogy „polgári ügyekre nézve csak Anglia állított fel esküdtszékeket” — téves, mind általános, mind specialis államismei szempontból, mert Északame- rikában is a jury működik közre közpolgári ügyekben, s földrészünkön Anglián kívül Portugáliában is.

A 17-ik lap jegyzetében azon vádja, miszerint Pest város hatósága az esküdtszéki lajstrom készítése- kor az esküdtek névsorát „egyszerűen az országgyűlési képviselők választására vonatkozó választói névjegyzék- ből vonta ki” — egy valamely hírlap téves állítása foly- tán keletkezhetett, mert — mint tudva van — a Pest város főpolgármesteréhez 1867. július 18-án intézett igazságügyminiszteri rendelet, az összeírás ellen e rész- ben emelt panaszok „alaptalanoknak” vannak bélye- gezve.

A könyv belbecsét el nem enyészthető hibák, melyeket azonban egy más kiadásban, még sem szeret- nénk látni.

Ismételve ajánljuk olvasóink figyelmébe ezen kis munkát, mely barátságos kalauzul szolgál, az esküdtszéki intézményre vonatkozó több rendbeli terjedelmes jogforrásaink között.

Kovács Sándor.

LEVELEZÉSEK.

Sz. Mihály, jan. 3.

Tegnap halt meg egy jeles mintaképe a régi ma- gyar gazdasszonyoknak. Nagy-Abonyi Csiba Karolina, özvegy Sárosfalvi Bittó Dánielné, ki fáradhatlan tevé- kenységű hosszú életpálya után 85-ik évében, végel- gyengülés következtében csendesen elhunyt. A boldogult az utolsó hetekig bámulatos ügyességgel és lankadatlan buzgalommal vezette gazdaságát. Nagyszámu családja tagjaitól, kik között másodunokák is vannak, valamint sok ismerőseitől őszintén gyászoltatik. Béke hamvaira!

Az elmúlt év utolsó havában Szent-Mihályon két gázós öngyilkossági eset fordult elő. Előbb egy sved- leri származású itt szolgálatban levő fiatal leány vé- gezte ki magát szerelmi búbanatból kötél által; és pár nappal utóbb egy szabadságot katona, ki atyját, mivel ez őt rendetlen életmódjáért szigorúan megdorgálta, véresre verte és e tette miatt lelkiismeretétől furdaltat- tott, akasztotta föl magát. Valóban szomorító, hogy a mi — eddig oly tiszta erkölcsű és józan gondolkozású — magyar köznépből között mindennemű kicsapongá- sok és ezekben következtében az öngyilkossági esetek mily borzasztó módon szaporodnak.

Rakamaz, jan. 5.

Tisztelt szerkesztő ur! Tudom hogy nem a szer- kesztőség hibája, ha gyakrabban hírek közöltetnek; mert ha én vagy más egy hirt nevem aláírásával el- látva beküldök, mint hiteles fog közhírré tételni. Ennek némi meggátlása végett kérem következő czáfolatot be- ceses lapjába felvenni.

A múlt évi 13-ik számu „Nyir“-ben a vasuti közlekedés fenakadásáról szóló cikk a vasuti főnököt úgy tünteti ki, mintha ő életveszéllyel is igyekezett volna a fenakadtnak segítségét nyújtani. Meg lehet tollibaból, meg lehet készakarva tudatták e hirt a szerkesztővel, azt fürkészni nem akarom; hanem tudatni óhajtom a közönséggel, hogy a fáradhatlan, erélyes és szakértő kivétel feletti dícséret nem a vasuti főnököt, hanem Istvánffy Nándort a vasuti raktári főnököt illeti, miről személyesen meggyőződtem.

Kovács Károly.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI HIREK.

Bécs. A „Presse“ esti lapja jelenti, hogy az osztrák-olasz vonatkozások jelenleg a legjobbak s ennek bizonyosságául hozza fel először az innen visszahívott olasz követnek, gróf Barralnak a Lipót-rend nagy keresztjével történt feldíszítését, és másodsor a Bécs és Florenz közti igen szíves üdvözlőlevelet. Használó szíves üdvözlőlevelet váltattak Bécs és Páris közt is. Hírlik, hogy a jelenlegi osztrák követ Rómában, t. i. gróf Crivelli az új kultuszminiszter, Hasner sürgetései folytán concordatum ügyében erélyes utasításokat kapott volna.

Florenz. Az új miniszterium megalakult. Menabrea miniszterelnök és külügyminiszter; Cadorna belügy-, Cambray-Digny pénzügy-, Defilippi igazságügy-, Ribotti tengerészet-, Bertole-Viale hadügy-, Cantelli közmunka-, Broglio közoktatásminiszter. Ez utóbbi ideiglenesen átvette a kereskedelmi és földmívelési miniszteriumot is. — A miniszterium letette az esküt a király kezébe.

Páris. A törvényhozótest mai ülésében s a hadseregi törvény pót-határozatai terjesztettek elő, melyek a mozgó-nemzetorségi szolgálattól való felmentésre vonatkozó új határozatok közt azt is tartalmazzák, hogy a mozgó nemzetorség gyakorlataitól való háromszori igazolatlan elmaradás fegyelmezési üldözést vonhat maga után, és hogy a mozgó-nemzetorség még háboru esetében sem küldhető Algirba.

Párisból a „Bull. internat.“ írja, hogy a francia forradalmi párt és az irlandi fiékek fejei közti összeköttetésnek nyomába akadtak. A rendőrfőnök ezen összeköttetésre nézve fontos közleményeket küldött Londonba.

Gothából jelentik, hogy Frigyes schleswig-holstein-augustenburgi hg véglegesen lemond a schleswigi hercegség iránti jogairól. Gothában vadászat alkalmával, melyet a koburg-gothai herceg fog adni, találkozik fog Frigyes hg s a porosz király, s ekkor történnék meg a hivatalos kibékülés az ex-pretendens és a Hohenzollern-ház feje között. Az augustenburgi herceg azért, hogy a hercegségekre való minden esetleges jogairól lemond, bizonyos évdíjt kap.

VEGYES HIREK.

☞ Az iskola-köteles szegény gyermekek felruházására alakult működő társaság vasárnap előadásra igen szép számu közönséget gyűjtött egybe, mely a „Nő enged“-re keresztelt „Egy nő, ki az ablakon kigurik“ című színművet örömmel hallgatá végig. — A kerekded és összevágó előadás mindenkit kielégített. Galánfy Berta, Kralovszky Jolán, Bradofka Nelli kisasszonyok, Andrez Albert, Sütő József és Bencs László urak kiemelést érdemelnek. Czupra Endre ur játéka pedig már a legszigorubb igényeket is kielégíté. A két előadás mint halljuk, jelentékeny összeget gyűjtött azon czélra, melynél szentebbet a jelenben valóban nem tűzhetének ki. Elismerésünket sietünk meghozni mindnyájoknak, s különösen azon kedves leánykának is, ki a mindnyájunk sajnálkozására hirtelen megbetegedett. Ujhelyi Berta k. a szerepét az előadás előtt 24 órával szíves volt magára vállalni. Ily lelkesültség mellett azután a közönség sem maradhatott el.

☞ A francia lapok a magyar vasuti kölcsönről igen kedvezőleg nyilatkoznak és fényes sikert ígérnek Magyarországnak első hitelművelésének a francia pénzpiacra. Az esti „Moniteur“ ezzel kapcsolatban a Ma-

gyarországon uralkodó szabadelvűségre is utal. A „Temps“ szerint egy új Magyarország támadt, a legkedvezőbb viszonyok közt; a „Situation“ örömmel üdvözi a bíródom újjászervezését, „Franciaország Magyarországnak, mint Ausztria testvérének, immár szövetségese lett“; a brüsseli „L'Independance“ párisi levelezői a kölcsön kedvező fogadtatását constatirozzák, — így nyilatkoznak a tisztán pénzügyi szaklapok hasábjain Dandie, Forcade Odón. A „Messenger“ a kölcsön biztosítékait említvén, megjegyzi, „ha Magyarország a loyális és méltányosság érzetében az osztrák adósság terheire járult, melyek pedig csak közvetve érintik, bizonyára nem kevesebb pontossággal fog helyt állani, midőn első közvetlen kötelezettségének teljesítéséről lesz szó.“

— (Beküldött.) A f. évi január hó 19-én d. u. 2 órakor tartandó közgyűlésre a t. cz kaszinói tagok tisztelettel meghívattak. Meskó Pál, egyleti elnök.

** Mindenfelől azon hírt vesszük, hogy megyénkben a rendes utak nagy hótöréssok miatt járhatlanok. Ezen akadályok leginkább a Szathmár és Beregszász felé utazó közönség hátrányára van, mert a rendes postakocsik helyett csak kis szekereken történhet a közlekedés, melyekre az utasok fel nem vétetnek.

** Beállott a farsang. Minden felől érkező meghívók hirdetik a számos táncvigalmat. A nevezetesebbek közé tartoznak: a N.-Kállóban f. hó 27-én tartandó honvéd-egyleti, továbbá a nöegyleti, kereskedőket segélyező-egyleti, a gabona-csarnok által rendezett zártkörű és a Nyiregyházi lakó honvédek által február 23-án rendezendő jótékonyzéli bál. Ez utóbbinak czélja a nyiregyházi és megyei honvédárkákat, özvegyeket és rokkantakat egy részben, másrészen a nyiregyházi kaszinó-egylet könyvtárát segélyezni. Mulatni alkalom elég, csak pénz kell hozzá.

** Az Ungvárt alakuló kereskedelmi és iparbank eszméje, azon általános érdekeltségéből ítélve, mely a program szerint 26-án délután a korona termében tartott nyilvános ülés alkalmával a jelenlévők nagy számában nyilvánult, termékeny földre talált, és ennek létesítése biztosítva van.

** Pesten a váci-uton „zöld fához“ címzett vendéglőben egy Csérni János nevű szabósegéd Schellmann Veronika nevű szeretőjét meggyilkolta. A tettes a kapitányi hivatalnál bevallotta, hogy feltett szándéka volt, hűtlen szeretőjét megboszulni és azért nyakát borotvával elvágta.

NYILT T É R *)

Alábbirt ezennel bizonyítom, hogy a f. hó 7-én tartott városi képviselői gyűlés végzetével a helybeli izraeliták érdekében tett indítvány alkalmával D. S. képviselő ur nekem semmit sem nem sugott, sem nem szóllott. Nyiregyháza, január 9.

Kőmives Károly, főbíró.

*) E rovat alatt közöltékért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerkesztőség.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtattott terményárak o. értékben.

Alsó ausztr. méro szerint	dec. 31.		jan. 11.	
	leg- alant	leg- font	leg- alant	leg- font
Buza	—	—	4.80—5.00	—
Rozs	—	—	3.60—3.70	—
Árpa	—	—	1.80—1.90	—
Zab	—	—	1.35—1.40	—
Kukoricza	—	—	2.00—2.10	—
Köles	—	—	2.20—2.30	—
Bab	—	—	4.50—4.60	—
Repce	—	—	4.00—5.00	—
Mák	—	—	7.50—8.00	—
Szesz, magyar iteze	—	—	19%—20	—
Virágolaj, mázsáknint	—	—	22—23	—

A pesti börze hivatalos árjegyzéke.

Január 4.

Az adott-vett értékek megnevezése	befizetett összeg	törleszt. eladások	zár- árfolyam	
			penz	ár
I. Részvények darab-számra.				
Kereskedelmi bank	600	—	675	680
Pesti takarékpénztár	63	—	1300	1400
Budai takarékpénztár	—	—	425	430
Ó-budai takarékpénztár	40	—	65	70
Pesti hengermalom	500	—	1550	1570
Pannonia gőzmalom	1000	—	1820	1810
Első budai gőzmalom	500	—	575	—
Budai gyárudvar	400	—	478	480
Keresk. kamra épület	210	—	390	400
Pestbudai lánchíd	325	—	383	390
Alagút	105	—	73	90
Magyar biztosító társaság	315	—	654	658
Pannonia vizontbirt. társulat	210	—	260	270
Pesti biztosító intézet	300	—	240	245
Magyar északi vaspálya	200	—	72	72
II. Zaloglevelek.				
5%-os Földhitelintézet	—	—	8950	9090
6%-os Jövedékjegyek	—	—	—	—

Pesti gabonaárak jan. 7.

Árak ausztriai értékben.

Alsó-ausztriai méro szerint	suly font szerint	leg- alant		leg- font	
		leg- alant	leg- font	leg- alant	leg- font
Buza, bászai	83—84	5.65	5.75	—	—
" tiszamelléki és pesti	86—87	6.25	6.35	—	—
" fehérmegyei	83—84	5.65	5.75	—	—
" bászai	83—85	5.90	6.20	—	—
Rozs	83—86	5.60	5.80	—	—
Árpa, sörnek való	78—80	4.30	4.40	—	—
Árpa, takarmánynak	68—70	2.70	3.10	—	—
Zab	68—70	2.50	2.35	—	—
Kukoricza, bászai	45—47	1.70	1.75	—	—
Bab	—	3.50	3.85	—	—
Köles	—	2.50	2.75	—	—
Repce	—	3.10	3.20	—	—
	—	5.87	6.00	—	—

Posta-kocsik menetrende :

Nyiregyházáról Beregszász felé indul mindennap reggeli 7 órakor.

Beregszászból Nyiregyházára mindennap reggel 5 órakor.

Nyiregyházáról N.-Károly, Szathmár és Nagybánya felé mindennap este 7 órakor.

Nagybányáról Szathmáron és N.-Károlyon át Nyiregyházára mindennap este 9 órakor.

Bécsi távirati börze-tudósítás.

Január 10.

5% metaliques 56.75. — 5% metaliques máj. és nov. 57.80. — 5% nemzeti kölcsön 65.15. — 1860. államkölcsön 83.50. — Bankrészvény 685.—. — Hitelrészvény 185.—. — London 120.65. — Ezüst 118.35. Cs. k. arany 5.73%.

TUDAKOZÓ INTÉZETI HIRADÓ.

(E rovatban egy-egy közlésért 20 kr. o. é. fizetendő.)

Eladó egy ház a buza-piacra, mely a lakáson kívül még 200 frtot jövedelmez.

Eladó egy nagy dupla ajtókkal ellátott fényezett szekrény.

Egy fiatal izraelita szállítmányi vagy terményüzletbe, vagy gazdálkodáshoz alkalmazást keres.

Különbéle varrógépek részletfizetés mellett eladók.

Egy pálinkafőző, izraelita, alkalmazást keres.

Egy kereskedőség, izraelita, rőföskereskedésben alkalmazást keres.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Börkey Imre.

HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés.

Azon betegségekhez, melyek leginkább s mindenhol el vannak terjedve, különösen a fog- és szájbéli betegségek tartoznak. Nagy javára leend tehát sok szenvedőnek, ha fogorvos dr. Popp Anatherin-szájvizére figyelmessé tétetnek, mely kiérdemelt jó hírnevének már számos évek óta örvend és mely a száj és fogfájdalmak ellen a legkellemesb, leghathatós csillapító és gyógyító szer. A leghevesb orvosok és számos magasállásu személyek, kik e szer valódi jótékonyágáról meggyőződtek, hathatós és különös jó tulajdonánál fogva a legmagasztalóbb dícséretet mellett ajánlják. Az ilyenmü számos elismerő iratok közül álljon itt egy, mely a következő:

Alulirt, valódi örömmel bizonyítom és igazolva tudatom, hogy J. G. Popp orvos ur

Anatherin-szájvizét

régóta használok, és azt jósága és kellemes íze végett általánosan mindenkinek ajánlhatom.

Bécsben

Eszterházy Teréz hercegnő.

Ára 1 ft 40 kr., göngyölve postán 20 krral több.

Anatherin fogpászta 1 ft 22 kr. Növény fogpor 63 kr. Fogólam az odvas fogak saját olmozására 2 ft 10 kr.

☞ Kapható Nyiregyházán: Reich B. kereskedésében és Barsay gyógyszerárban. Debreczenben: Borsos ur gyógyszerárban és Csanak József fűszerkereskedésében. Nagyváradon: Janky Antal, Huzella A. és Knorr uraknál. Nagy-Károlyban: Jelinek gyógyszer. Bősörményben: Lányi M. Nagy-Bányán: Papp S. gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Zilah: Weiss gyógyszer. Somlyó: Ruszka Ign. és Társa. Tokaj: Kröczer Agoston gyógyszerésznél.

A valódi

amerikai petroleumnak

fontja csak 20 kr. Nagyobb mennyiségben 18 kr. Photogen-gyertyának 50 kr. Milly-gyertyának 64 kr. Faggyu-gyertya 40 kr. fontja. (39) 3—3

Továbbá ajánlom a t. cz.

közönségnek mindennemü fűszer-áruimat legjutányosb ár és pontos kiszolgálattal mellett.

Kereskedésem a Tokaji - utcza szegletén Puhí Pál ur háza alatt.

Czucker Farkas.

Hirdetmény.

Mintán a tiszavidéki vaspálya állomásaitól érkező szállítmányok, Czeglédtől kezdve az összekötő vonalokon kölcsönösen igen csekély mennyiségben eszközölhetők; — az eleven jóság kivételével — a szállítmányok felvétele Czegléden túra a tiszavidéki vaspályának minden állomásain f. hó 13-tól további intézkedésig beszüntetnek.

A tiszavidéki vasut igazgatósága.

(35) *—4

Kundmachung.

Nachdem die Weiterbeförderung der von den Theissbahnstationen kommenden Transporte von Czegléd ab, auf der Anschlussbahn gegenseitig in sehr beschränkten Masse stattfindet, wird die Aufnahme aller über Czegléd hinaus bestimmten Frachtgüter mit Ausnahme der lebenden Fracht vom 13. dieses Monats an auf sämtlichen Theissbahnstationen bis auf Weiteres eingestellt.

Von der Direktion der Theiss-eisenbahn.

ELADÓ VÁSÁRI SÁTOR (BOLT).

A nyiregyházi vásártéren vályog-, tégl- és kőből épült sátor kedvező feltétel mellett eladó. Bövebb felvilágosítást ad a

(46) 3—2

szerkesztőség.

Nyiregyháza, 1868. Nyomatott Dobay Sándornál.